

EDVARD JOENSEN

Nógvir føroyingar fóru til Íslands at arbeiða eftir Kríggjóð, og fleiri búsettust og vórðu verðandi.

Tá Sosialurin herfyri vitjaði í Reykjavík, hittu vit ein teirra, Jens Petursson, sum er formaður í stýrinum fyri Sjómansheimið Ørkina í Reykjavík.

Jens er ættaður av Nesi í Vági. Hann æt Jens Splidt, tá hann búði í Føroyum.

Jens fór til Íslands beint fyri krígslok, í apríl mánaða 1945, at arbeiða.

Saman við einum systkinabarnið fór hann til Akureyrar, har ein mammubeiggi búði.

Jens var í Íslandi til 1948, tá hann fór heim aftur og var heima í eitt gott ár.

Í november mánaða í 1949, fór Jens aftur til Akureyrar, har hann var til 1953.

Tá flutti hann til Grindavíkar, har hann fór at fiska.

Konan, Maria, sum er ættað úr Hovi, flutti eisini, og síðan hava tey búð fast í Íslandi.

Í Grindavík var Jens fyrst við einum útróðrabáti í eitt ár, til hann fór við trolara úr Reykjavík.

Einaferð var ein skipari, sigur Jens, sum skuldi til Fredrikshavnar eftir einum báti, sum hevði skift motor. Hesin skiparin vildi av einhvørji orsök ikki hava verðandi við, og bað tí Jens koma við sum kokk.

Tað gjørdi hann, sigur Jens, og varð so verðandi har umboð tað summarið. Men annars hevur hann mest verið við trolara, greiðir hann frá.

Í 1968 legðist hann uppi og hevur tykist við ymisk arbeiði. Seinastu tólv árin hevur hann verið nátturvakt á einum heimi fyri evna-veik, sigur Jens.

Fallin væl til

»Mær dámdi væl í Íslandi,« sigur Jens. »Ein beiggi mín kom eisini yvir. Hann býr nú á Akureyri, og ein systir var eisini har yviri. Hon var komin til Íslands í 1947 og býr nú í Reykjavík.«

Tað eru rættiliga nógvir føroyingar í Íslandi, sigur Jens. Men trupult er at skráseta teir.

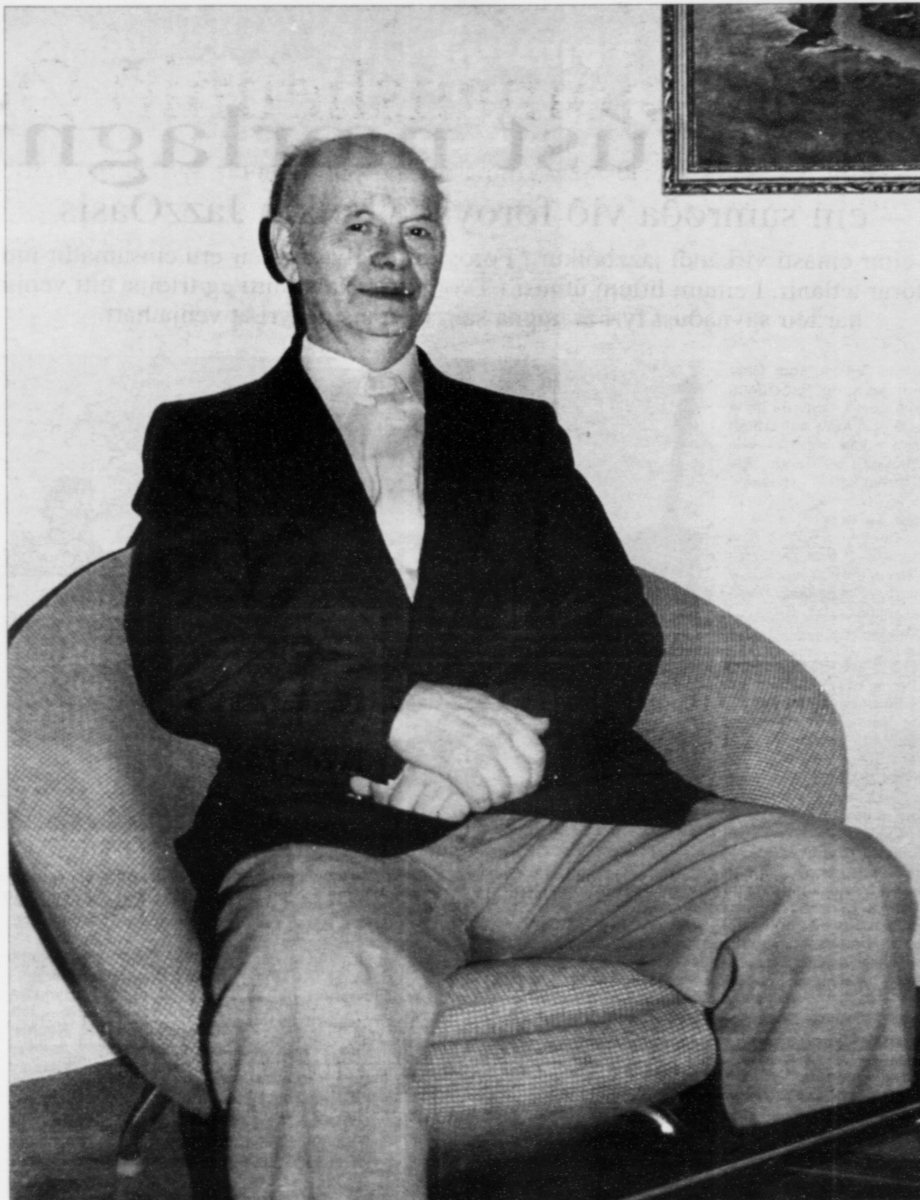
Ikki allir eru limir í føroyingafeløgum, til dømis, og hartil kemur, at nógvir hava skift nøvn. So ilt er at siggja á navninum, um persónurin er føroyingur ella íslendingur, sigur Jens, sum jú sjálvur hevur íslendskt navn nú.

Tað er gott at vera í Íslandi, sigur Jens. Og tá so børnini fóru í skúla, varð meiri torført at flyta, sigur hann. Biðað varð fyrst, til skúlin var liðugur. So var tað framhaldsskúli og onnur útbúgving. Og áðrenn ein veit av, eru tey vaksin, og hava onnur áhugamál.

Jens og Maria eiga fyra børn. Tríggjar synir og eina dóttur.

Tey eru øll fødd í Íslandi. Men bara tvey teirra, dóttirin og ein sonur búgva í Íslandi. Hini báðir beiggjarnir eru fluttir aftur til Føroya.

Annar, Oddgeir Jensson,

Jens Petursson er ættaður av Nesi í Vági, men hevur búð í Íslandi í hálva øld

Útiseti í hálva øld

Beint fyri krígslok, í apríl mánaða í 1945, fór Jens Splidt av Nesi í Vági til Íslands at arbeiða. Nú eitur hann Jens Petursson og hevur búð í Íslandi í eina hálva øld

sum hevur føroyska konu, býr á Tvøroyri, og hin, sum eitur Hjalti Jensson, býr í Hovi, haðani mamma hansara er ættað. Hjalti hevur íslenska konu, sigur Jens, og tey trivast væl í Hovi, letur hann at.

Systirin og yngsti beiggin, eru bæði gift í Íslandi og búgva har.

Jens gleðist yvir, at tað hevur gingið syninum væl í Føroyum. Teir hava havt nokk at gera alla tíðina, sigur hann.

Sjómansheimið

»Sógan um Sjómansheimið Ørkina er so long,« sigur Jens og smíllt, »at eg rokni

ikkvi við at liva so leingi, at eg komi at siga hana alla.«

Men hann heldur seg til at byrja kortini.

Gamla Sjómansstovan í Reykjavík varð vígd í 1958, greiðir Jens frá, og Johan Olsen, trúboðari, var hvørt ár í eini 30 ár í Reykjavík.

Men tað kom so har til, at húsið gjørdist gamalt og skuldi takast niður ella flytast, tí tað slapp ikki at standa í Skúlagøtu meir, minnst Jens.

Men tá vóru góðar tíðir í Føroyum, Og fólk hildu tað vera keðiligt, at einki sjómansheim ella -stova var í Íslandi.

Hóast tað ikki júst tá vóru

so nógvir føroyskir sjómenn í Íslandi, var tó onkur, sum helt, at teir kundu koma aftur. Og um so var, at ringar tíðir komu aftur í Føroyum, hvøði verið gott at havt eitt sjómansheim at komið til í Íslandi, so tað ikki gjørdist, sum tað var, tá føroyingarir vóru flestir í Íslandi, og einki høvdu at koma til.

Peningasavnan

Longu áðrenn nøkur byggingar vóru stovnað, greiðir Jens Petursson frá, varð stovnaður ein kvinnuringur, og eisini varð savnað inn í smáum til eitt sjómansheim.

Fyrsti formaður í byggingarnevndini var Jacob Morten-

sen, ættaður úr Øravík. Og formaður fyri kvinnuringinum var Justa Mortensen, eisini úr Øravík. Kvinnuringurin er til enn í dag, sigur Jens.

»Tey bæði arbeiddu nógvið fyri Sjómansheimið,« greiðir Jens frá. »Men tey eru nú bæði farin,« sigur hann.

Jacob upplivdi kortini, at húsið varð vígt, og hann kom ofta á møti her, eftir tað, sigur Jens.

Skrivað varð heim til Føroyskar myndugleikar, og loyvið varð givið at byggja eitt sjómansheim.

Jens sigur, at tað var serliga Rikard Mortensen, sum

var kassameistari, sum samráddist um at fáa byggingarnevndina setta.

So varð farið at savna pening til tess, at arbeiðið kundi fara í gongd í Reykjavík.

Og innsavningin var við lutaseðlasølu, sum nógvir føroyingar vita um at siga.

Í byrjanini varð keyptur ein bilur til vinning, men tað gav ikki tað stóra, tí útreiðslunnar gjørdust ov nógvar. So varð hildið upp at við at luta bil burtur, sigur Jens.

Løgtingið gav eisini nakkað av stuðuli, minnst hann.

Sjálvboðið arbeiði

Í 1975 varð farið undir at støypa fundamentið undir sjómansheiminum.

Grundstykkið varð keypt, og pengar vóru læntir frá kvinnuringinum. Tó ikki alt.

Løgtingið lat eina hálva millión, sum útgöldin varð í einum, og fyri teir pengarnar, varð húsið stoypt í einum, greiðir Jens frá.

Eisini kvinnuringarnir í Føroyum hava savnað pening inn.

Og so varð arbeitt eftir, sum pengar vóru til.

Jens greiðir frá, at tað eru fleiri fólk, sum hava brúkt sína frítíð til at arbeiða ókeypis við byggingini av Sjómansheiminum.

Hann nevnr tveir brøður av Skipanesi, Jonhard og Regin Joensen, sum saman við fleiri øðrum hava verið einar fyra- fimm summarferiur íg arbeitt tá sjómansheiminum.

Millum annað komu føroyingarnir við føroyskum grótu, sum lagt er uttan fyri hovvúðsdyrnar.

Lán varð so tikið til at gera húsið liðugt fyri, sigur Jens.

Hetta var í 1990 og arbeitt varð so av fullari kraft, til liðugt var. Og húsið varð vígt í 1991.

Eftir at húsið var liðugt, fóru skipanesbrøðurnir undir at gera parkeringsplásslið liðugt, sigur Jens.

Og her leggur leiðarin á Sjómansheiminum, Eirný Asgeirsdóttir, afturat, at Jens er kanska nakkað »beskeðin«, tí hansara partur liggur sanniliga ikki eftir. Hann hevur brúkt rættiliga nógv av síni frítíð til arbeiðis á Ørkini, sigur hon.